

preko 30 let brez prošnje in brez sile javno uporabljali pot preko sosedovih zemljišč, ste s tem priposestvovali zadevno služnostno pravico in niste dolžni opraviti sedaj kakke dnine, odnosno prositi za dovoljenje. — Okolnost, da k Vaši hiši ni druge poti, v tem primeru ne igra vloga.

Odmera posestva, kupljenega na javni dražbi. H. E. Na javni dražbi je bilo prodano neko zemljišče. Vi bi radi, da bi se to zemljišče odmerilo po zemljemercu, a nasprotna stranka tega neče. — Žal nam niste točno popisali dejanskega stanja, radi česar ne moremo dati zanesljivega odgovora. Ob priliki cenitve v izvršilnem postopku je bilo zemljišče popisano in bi ga moral dotični uradnik ter cenilca obhoditi. Ako so meje res sporne, lahko kupcu ali sosed predlagata ugotovitev meje v nespornem postopku, ako se ne moreta sporazumeti na izvensodno določitev meje. Poudarjamo, da mapna meja ne velja vedno in da se s 30 letnim izključnim hasnovanjem brez prošnje, javno in brez sile lahko priposestuje zemljišče in na ta način meja spremeni.

Izplačila sprejem v kmetijsko šolo pri Sv. Jurju. L. J. Navedena šola tudi sinov revnih kmečkih staršev ne sprejema več brezplačno, marveč znaša najmanjša oskrbovalnina mesečno 100 din. Štipendije podeljuje banska uprava, pa tudi okrajni kmetijski odbori. Poskusite s prošnjo, ko bo objavljen razpis o sprejemu novih gojencev.

Sprejem v zrakovolno podčastniško šolo v Novem Sadu. B. M. V to šolo se sprejemajo gojenci na podlagi razpisa, ki se navadno objavlja meseca julija, pouk pa začne 10. septembra. V lanskem razpisu se je zahtevalo od gojencev, da so dovršili štiri razrede ljudske šole z najmanj dobrim uspehom, starost najmanj 18 ter največ 20 let, dobro vladanje, dovoljenje staršev ali varuha, da bo po dovršeni šoli služil najmanj dvanajsetkrat toliko časa pri vojaki, kolikor je trajalo učenje. Po možnosti se je zahtevalo tudi izučenje obrti (mehaničarske, električarske, mizarne ali kličičavničarske). Prošnjo je treba vložiti na poveljnika navedene šole v Novem Sadu.

Pogojna obsodba — izbris kazni. Ž. J. Ako je minula doba, za katero vam je bila odložena izvršitev kazni, brez pripora, tedaj se smatra, kakor da niti niste bili obsojeni na kazen. Radi tega vam ni treba zaprositi za izbris kazni in lahko pred vsako oblastjo izjavite, da ste nekaznovani.

Plačilo davka od odkupljene njive. P. J. Od nekoga zadolženega posestva ste odkupili njivo. Pogodbo ste napravili pri notarju, sodišče in davčna uprava sta jo »potrdili«, niste pa še do danes dobili nikakega naloga za plačilo davkov. Bojite se, da ne bi kakoga takega naloga dobili pozneje enkrat ter da bi morali plačati tudi za ostale davke, ki jih je ostal prodajalec dolžan od prodane njive in ostalega posestva. — Država ima po zakonu prednostno zastavno pravico za davščine na nepremičninah, v kolikor so v zaoznanosti za zadnja tri leta. Ako se je lastnina na prodani njivi že prepisala na vaše ime in so minula odtlej tri leta, vam ne bo treba plačati starejših davščin. Najbrž so na davčni upravi prezrli, ali pa še niso od katastrske uprave obveščeni, da ste lastnik navedene njive sedaj VI. Dobro bi bilo, da se sami pobrigate pri davčni upravi, da se stvar uredi. Ako je lastnina vpisana na vaše ime, se ne more njive obremeniti z zastavno pravico za kak dolg, ki ga je napravil prejšnji prodajalec.

Izguba pašne pravice. S. F. Na predlog več interesentov je agrarna komisija razdelila bivše občinsko zemljišče tako, da je dobil vsak parcelo gozda v last, razen tega pa pravico do pašnika, ki je ostal skupna last. Nekdo je od dveh interesentov odkupil njuni parceli gozda ter pašni pravici na skupnem pašniku ter je oblast to potrdila. Ko pa je kupil še od tretjega interesenta parcelo gozda in pašno pravico, pa je dobil obvestilo, da se prodaja gozdne parcele odobri, da pa mu pašna pravica na skupnem pašniku ne pritiče. — Na vprašanje, zakaj kupcu ne pritiče prodajalčeva pravica pašne na skupnem pašniku, vam žal ne moremo zanesljivo odgovoriti. Najbrž je ta pašna pravica navezana na lastnino določenega zemljišča, odnosno ostalega prodajalčevega posestva. Sami omenjate, da si je prodajalec, ko je prodal vse svoje posestvo, pridržal pravico do njemu pripadale občinske parcele in nič ne omenjate o tem, da bi si bil pridržal tudi pašno pravico.

Invalid potrebuje zobno protezo. K. G. Ako ste zobe zgubili radi kakke poškodbe ali bolezni, pridobljene v vojni službi, ter ste najmanj 20% invalid, imate pravico do zobne proteze. Ako vam

doslej te pravice niso priznali, vložite prošnjo te mejlem nove uredbe o vojnih invalidih na invalidsko sodišče pri okrožnem sodišču v Celju.

Dvig denarja iz hranilnice. Isti. Prošili ste hranilnico, da bi vam izplačali vloženi denar, pa ste izvedeli, da vam letos ne bo ničesar izplačali. — Ako je hranilnici dovoljena zaščita, vam je dolžna izplačati le to, kar določa izplačilni načrt in pod tam navedenimi pogoji. Naj vam plačilni načrt pokažejo. Ako pa hranilnici zaščita ni bila dovoljena, bi pa morala po eventualni predhodni odločbi izplačati vaše vlogo.

Kamniolom prebliku stanovanjske hiše. M. J. Vaši predniki so pred 31 leti prodali del posestva cestnemu odboru v svrhu naprave kamnioloma. Zadevne pogodbe nimate in ne veste, kako daleč sega vaš svet in kako daleč cestnemu odboru prodano zemljišče. Radi razstreljevanja se vam dela škoda, ker pada kamenje na vaše posestvo ter se trese vaša stanovanjska hiša. — Kamniolom mora biti dovoljen od obrtne oblasti. Pri slednji boste našli zadevno odločbo ter iz nje razvideli, v kakem obsegu se sme zemljišče izkoriščati. Ako ga cestni odbor izkorišča preko dovoljenega obsega, se lahko pritožite pri obrtni oblasti. Pa tudi v primeru, da bi ga izkoriščal le v dovoljenem obsegu, pa ste sedaj ugotovili, da se vam dela škoda, lahko napravite vlogo na obrtno oblast ter zaprosite za pomoč. — Ako so vaši predniki odprodali del zemljišča, se je gotovo napravila zadevna kupoprodajna pogodba, ki se v izvirniku ali vsaj prepisu nahaja v zbirki listin zemljiške knjige, kjer jo lahko dobite v vpogled. Ako je meja sporna, jo daste lahko izvensodno ali pa sodno določiti v nespornem postopku. — Kdo je dolžan zagraditi prepad ob kamniolomu, vam ne moremo točno povedati, ker ne vemo, kdo je lastnik ali hasnovalec dotičnega sveta ob prepadu. Vsekakor morate na svojo živino in otroke tudi sami paziti. — Kaka posebna oddaljenost v metrih kamnioloma od stanovanjskih hiš v zakonu ni določena.

Uvoz motornega kolesa iz Nemčije. J. M. Zaposleni ste v Nemčiji in ker ne morete dovolj denarja pošiljati domov, bi si kupili motorno kolo in bi ga radi pripeljali s seboj. — Plačati boste morali uvozno carino. Ako si boste oskrbeli uvoženje pristojne nemške trgovske zbornice o po-

redu motornega kolesa ter predložili od prodalca izstavljen račun, boste plačali kot carino 15% vrednosti motornega kolesa; na drugih prestopnih pa okoli 4% carina. Navadno prevzame carinska oblast v računu navedeno kupnino kot vrednost; le ako je v računu navedena kupnina odlično preizkušena, da carinska oblast sama preveriti uvoženi predmet. Ako ne boste imeli uverenja ter računa, boste morali plačati 40% vrednosti kolesa kot carino.

Pokojnina žene pogrešanega vojaka. N. N. Vaš mož, ki je odšel v vojno že leta 1914, se od oltarja navedenega leta ni več oglašil. Dobivali ste »pokojnino« kot njegova žena do leta 1923, odnosno 1929, ko vam je bila ukinjena. — Na vprašanje, ali je res potrebno, da izposlujete odločbo pristojnega sodišča, s katero bo vaš mož proglašen za mrtvega, odnosno pogrešanega. Vasi odgovorimo, da je to res predpisano. Pred izdajo odločbe mora res preteči eno leto, ker mora sodišče objaviti zadevni oklic, ki mora biti leto dni nabit na sodni deski in mora rok, v katerem ima pogrešani možnost se oglašiti, trajati leto dni. Za objavo oklica v »Službenem listu« je treba plačati najmanj 120 din, za objavo odločbe o proglatitvi mrtvim pa nekaj manj, ako se združijo objave glede več pogrešancev. Plačila drugih takih ste lahko oproščeni, ako imate ubožno spravevalo. — Vsa druga vprašanja žal nismo razumeli. Svojemu sinu lahko prepustite svojo polovico posestva kadar koli z navadno izročilno ali darilno pogodbo. Moževo polovico si lahko dejansko hasnuje, odnosno na njej gospodarji, v last pa jo bo mogel dobiti šele potem, ko bo lastnik — pogrešani oče — proglašen mrtvim in se bo vršila zapuščinska razprava; po zakonu pritiče četrtina zapuščine zakonski ženi, tri četrtine pa zakonskim otrokom.

20 odstotni invalid. B. J. Kot vojak ste oboleli na pijučih ter ste bili spoznani kot 20 odstotni invalid, leta 1929 pa reduciran. Na zadevno vprašanje vam odgovarjamo, da vam po novi uredbi o vojnih invalidih pritiče invalidnina, čim ste za 20% pridobitno nesposobni radi v vojni zadobljene bolezni. Napravite prijavo pri invalidskem sodišču, ki posluje pri pristojnem okrožnem sodišču.

Našim malčkom

(Nadaljevanje)

Peter varuh gradu

Markov brat Peter Kozjak pa je tedaj sedel v svoji izbi in godrnjal. Jezilo ga je,

da mu niso še prinesli večerje. Ker se je ogibal ljudi, se je ogibal tudi brata in ni hotel hoditi k bratovi mizi. Zdaj se vrata

odpro in stari Ožbe, ki služi že tretjega gospodarja iz Kozjaške rodovine, pokuka v izbo, rekoč: »Gospod žele, da pridete nočoj k njim večerjat.«

Ko so sedeli pri večerji, je Marko povedal Petru, da mora na vojno. »Za ta čas,« ga je prosil, »boš zapustil svojo izbo in oskrboval grad in gospodarstvo. Bodi kakor človek, z ljudmi se pečaj; zlasti pa te prosim, pazi mi na sina. Za pomoč ti bom poklical očeta Bernarda iz Stične, da mi bo Jurčka vzgajal in učil.« Med pogovorom se je Jurček igral s psom. Nazadnje ga je oče opomnil, naj bo priden in naj uboga strica Petra in očeta Bernarda.

(Dalje sledi)

preko 30 let brez prošnje in brez sile javno uporabljali pot preko sosedovih zemljišč, ste s tem priposestvovali zadevno služnostno pravico in niste dolžni opraviti sedaj kakke dnine, odnosno prositi za dovoljenje. — Okolnost, da k Vaši hiši ni druge poti, v tem primeru ne igra vlogo.

Odmera posestva, kupljenega na javni dražbi. H. E. Na javni dražbi je bilo prodano neko zemljišče. Vi bi radi, da bi se to zemljišče odmarilo po zemljemercu, a nasprotna stranka tega noče. — Žal nam niste točno popisali dejanskega stanja, radi česar ne moremo dati zanesljivega odgovora. Ob priliki cenitve v izvršilnem postopku je bilo zemljišče popisano in bi ga moral dotični uradnik ter cenilca obhoditi. Ako so meje res sporne, lahko kupcu ali sosed predlagata ugotovitev meje v nespornem postopku, ako se ne moreta sporazumeti na izvensodno določitev meje. Poudarjamo, da mapna meja ne velja vedno in da se s 30 letnim izključnim hasnovanjem brez prošnje, javno in brez sile lahko priposestvi je zemljišče in na ta način meja spremeni.

Izbrapljen sprejem v kmetijsko šolo pri Sv. Jürju. L. J. Navedena šola tudi sinov revnih kmečkih staršev ne sprejema več brezplačno, marveč znaša najmanjša oskrbovalnina mesečno 100 din. Štipendije podeljuje banska uprava, pa tudi okrajni kmetijski odbori. Poskusite s prošnjo, ko bo objavljen razpis o sprejemu novih gojencev.

Sprejem v zrakovno podčastniško šolo v Novem Sadu. B. M. V to šolo se sprejemajo gojenci na podlagi razpisa, ki se navadno objavlja meseca julija, pouk pa začne 10. septembra. V lanskem razpisu se je zahtevalo od gojencev, da so dovršili štiri razrede ljudske šole z najmanj dobrim uspehom, starost najmanj 18 ter največ 20 let, dobro vladanje, dovoljenje staršev ali varuha, da bo po dovršeni šoli služil najmanj dvainpolkrat toliko časa pri vojaki, kolikor je trajalo učenje. Po možnosti se je zahtevalo tudi izučenje obrti (mehaničarske, električarske, mizarске ali ključavnikaške). Prošnjo je treba vložiti na poveljnika navedene šole v Novem Sadu.

Pogojna obsodba — izbris kazni. Ž. J. Ako je minula doba, za katero vam je bila odložena izvršitev kazni, brez pripora, tedaj se smatra, kakor da niti niste bili obsojeni na kazen. Radi tega vam ni treba zaprositi za izbris kazni in lahko pred vsako oblastjo izjavite, da ste nekaznovani.

Plačilo davka od odkupljene njive. P. J. Od nekoga zadolženega posestva ste odkupili njivo. Pogodbo ste napravili pri notarju, sodišče in davčna uprava sta jo »potrdili«, niste pa še do danes dobili nikakega naloga za plačilo davkov. Bojite se, da ne bi kakoga takega naloga dobili pozneje enkrat ter da bi morali plačati tudi za ostale davke, ki jih je ostal prodajalec dolžan od prodane njive in ostalega posestva. — Država ima po zakonu prednostno zastavno pravico za davščine na nepremičninah, v kolikor so v zaoznanju za zadnja tri leta. Ako se je lastnina na prodani njivi že prepisala na vaše ime in so minula odtlej tri leta, vam ne bo treba plačati starejših davščin. Najbrž so na davčni upravi prezrli, ali pa še niso od katastrske uprave obveščeni, da ste lastnik navedene njive sedaj VI. Dobro bi bilo, da se sami pobrigate pri davčni upravi, da se stvar uredi. Ako je lastnina vpisana na vaše ime, se ne more njive obremeniti z zastavno pravico za kak dolg, ki ga je napravil prejšnji prodajalec.

Izguba pašne pravice. S. F. Na predlog več interesentov je agrarna komisija razdelila bivše občinsko zemljišče tako, da je dobil vsak parcelo gozda v last, razen tega pa pravico do pašnika, ki je ostal skupna last. Nekdo je od dveh interesentov odkupil njuni parceli gozda ter pašni pravici na skupnem pašniku ter je oblast to potrdila. Ko pa je kupil še od tretjega interesenta parcelo gozda in pašno pravico, pa je dobil obvestilo, da se prodaja gozdne parcele odobri, da pa mu pašna pravica na skupnem pašniku ne pritiče. — Na vprašanje, zakaj kupcu ne pritiče prodajalčeva pravica pašne na skupnem pašniku, vam žal ne moremo zanesljivo odgovoriti. Najbrž je ta pašna pravica navezvana na lastnino določenega zemljišča, odnosno ostalega prodajalčevega posestva. Sami omenjate, da si je prodajalec, ko je prodal vse svoje posestvo, pridržal pravico do njemu pripadale občinske parcele in nič ne omenjate o tem, da bi si bil pridržal tudi pašno pravico.

Invalid potrebuje zobno protezo. K. G. Ako ste zobe zgubili radi kakke poškodbe ali bolezni, pridobljene v vojni službi, ter ste najmanj 20% invalid, imate pravico do zobne proteze. Ako vam

doslej te pravice niso priznali, vložite prošnjo te mejlem nove uredbe o vojnih invalidih na invalidsko sodišče pri okrožnem sodišču v Celju.

Dvig denarja iz hranilnice. Isti. Prošili ste hranilnici, da bi vam izplačali vloženi denar, pa ste izvedeli, da vam letos ne bo ničesar izplačali. — Ako je hranilnici dovoljena zaščita, vam je dolžna izplačati le to, kar določa izplačilni načrt in pod tam navedenimi pogoji. Naj vam plačilni načrt pokažejo. Ako pa hranilnici zaščita ni bila dovoljena, bi pa morala po eventualni predhodni odločbi izplačati vaše vlogo.

Kamniolom prebliku stanovanjske hiše. M. J. Vaši predniki so pred 31 leti prodali del posestva cestnemu odboru v svrhu naprave kamnioloma. Zadevne pogodbe nimate in ne veste, kako daleč sega vaš svet in kako daleč cestnemu odboru prodano zemljišče. Radi razstreljevanja se vam dela škoda, ker pada kamenje na vaše posestvo ter se trese vaša stanovanjska hiša. — Kamniolom mora biti dovoljen od obrtne oblasti. Pri slednji boste našli zadevno odločbo ter iz nje razvideli, v kakem obsegu se sme zemljišče izkoriščati. Ako ga cestni odbor izkorišča preko dovoljenega obsega, se lahko pritožite pri obrtni oblasti. Pa tudi v primeru, da bi ga izkoriščal le v dovoljenem obsegu, pa ste sedaj ugotovili, da se vam dela škoda, lahko napravite vlogo na obrtno oblast ter zaprosite za pomoč. — Ako so Vaši predniki odprodali del zemljišča, se je gotovo napravila zadevna kupoprodajna pogodba, ki se v izvirniku ali vsaj prepisu nahaja v zbirki listin zemljiške knjige, kjer jo lahko dobite v vpogled. Ako je meja sporna, jo daste lahko izvensodno ali pa sodno določiti v nespornem postopku. — Kdo je dolžan zagraditi prepad ob kamniolomu, vam ne moremo točno povedati, ker ne vemo, kdo je lastnik ali hasnovalec dotičnega sveta ob prepadu. Vsekakor morate na svojo živino in otroke tudi sami paziti. — Kaka posebna oddaljenost v metrih kamnioloma od stanovanjskih hiš v zakonu ni določena.

Uvoz motornega kolesa iz Nemčije. J. M. Zaposleni ste v Nemčiji in ker ne morete dovolj denarja pošiljati domov, bi si kupili motorno kolo in bi ga radi pripeljali s seboj. — Plačati boste morali uvozno carino. Ako si boste oskrbeli uvoženje pristojne nemške trgovske zbornice o po-

redu motornega kolesa ter predložili od prodalca izstavljen račun, boste plačali kot carino 15% vrednosti motornega kolesa; na drugih potrebnih pa okoli 4% carina. Navadno prevzame carinska oblast v računu navedeno kupnino kot vrednost; le ako je v računu navedena kupnina odlično preizkušena, da carinska oblast sama preveriti uvoženi predmet. Ako ne boste imeli uvoženja ter računa, boste morali plačati 40% vrednosti kolesa kot carino.

Pokojnina žene pogrešanega vojaka. N. N. Vaš mož, ki je odšel v vojno že leta 1914, se od obojra navedenega leta ni več oglašil. Dobivali ste »pokojnino« kot njegova žena do leta 1923, odnosno 1929, ko vam je bila ukinjena. — Na vprašanje, ali je res potrebno, da izposlujete odločbo pristojnega sodišča, s katero bo vaš mož proglašen za mrtvega, odnosno pogrešanega. Vasi odgovorimo, da je to res predpisano. Pred izdajo odločbe mora res preteči eno leto, ker mora sodišče objaviti zadevni oklic, ki mora biti leto dni našt na sodni deski in mora rok, v katerem ima pogrešani možnost se oglašiti, trajati leto dni. Za objavo oklica v »Službenem listu« je treba plačati najmanj 120 din, za objavo odločbe o proglatitvi mrtvim pa nekaj manj, ako se združijo objave glede več pogrešancev. Plačila drugih takih ste lahko oproščeni, ako imate ubožno spravevalo. — Vsa druga vprašanja žal nismo razumeli. Svojemu sinu lahko prepustite svojo polovico posestva kadar koli z navadno izročilno ali darilno pogodbo. Moževo polovico si lahko dejansko hasnuje, odnosno na njej gospodarji, v last pa jo bo mogel dobiti šele potem, ko bo lastnik — pogrešani oče — proglašen mrtvim in se bo vršila zapuščinska razprava; po zakonu pritiče četrtina zapuščine zakonski ženi, tri četrtine pa zakonskim otrokom.

20 odstotni invalid. B. J. Kot vojak ste oboleli na pijučih ter ste bili spoznani kot 20 odstotni invalid, leta 1929 pa reduciran. Na zadevno vprašanje vam odgovarjamo, da vam po novi uredbi o vojnih invalidih pritiče invalidnina, čim ste za 20% pridobitno nesposobni radi v vojni zadobljene bolezni. Napravite prijavo pri invalidskem sodišču, ki posluje pri pristojnem okrožnem sodišču.

Našim malčkom

(Nadaljevanje)

Peter varuh gradu

Markov brat Peter Kozjak pa je tedaj sedel v svoji izbi in godrnjal. Jezilo ga je,

da mu niso še prinesli večerje. Ker se je ogibal ljudi, se je ogibal tudi brata in ni hotel hoditi k bratovi mizi. Zdaj se vrata

odpro in stari Ožbe, ki služi že tretjega gospodarja iz Kozjaške rodovine, pokuka v izbo, rekoč: »Gospod žele, da pridete no-coj k njim večerjat.«

Ko so sedeli pri večerji, je Marko povedal Petru, da mora na vojno. »Za ta čas,« ga je prosil, »boš zapustil svojo izbo in oskrboval grad in gospodarstvo. Bodi kakor človek, z ljudmi se pečaj; zlasti pa te prosim, pazi mi na sina. Za pomoč ti bom poklical očeta Bernarda iz Stične, da mi bo Jurčka vzgajal in učil.« Med pogovorom se je Jurček igral s psom. Nazadnje ga je oče opomnil, naj bo priden in naj uboga strica Petra in očeta Bernarda.

(Dalje sledi)